

Jaarverslag

2022-2023

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van het Regionaal Team Leerplicht (RTL) over het schooljaar 2022 - 2023.

Met dit jaarverslag nemen wij u mee in het werk van het RTL, verantwoord voor de taken zoals deze zijn uitgevoerd en geven wij uitvoer aan de Leerplichtwet 1969 en de RMC-taken (Regionale Meld - en coördinatiefunctie). We voldoen hiermee aan de wettelijke verplichting de gemeenteraad te informeren middels dit jaarverslag.

Regionaal Team Leerplicht

Het RTL voert op grond van een dienstverleningsovereenkomst de leerplicht- en RMC-taken uit voor de gemeenten Boxtel, Sint-Michielsgestel en Vught. Het RTL is onderdeel van Team Jeugd van MijnGemeenteDichtbij, waarbij de consultants onderdeel uitmaken van de wijkteams en in Vught aansluiten bij team jeugd van Wegwijs+. Door de korte lijnen zijn leerlingen eerder en breder in beeld. Hierdoor kan de samenwerking en de hulpverlening sneller en adequater worden ingezet met als doel dat verzuim zo kort mogelijk duurt.

Leerplichtwet

Een kind is volledig leerplichtig vanaf de eerste schooldag van de maand, volgend op de 5e verjaardag aan het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar wordt. Daarna geldt de kwalificatieplicht tot een kind een startkwalificatie (een diploma HAVO, VWO of MBO-2) heeft behaald of 18 jaar wordt. Jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) die een uitstroomprofiel dagbesteding of arbeid volgen, zijn niet kwalificatieplichtig.

Ook wie zeer moeilijk leert, een verstandelijke en/of fysieke beperking heeft of een getuigschrift of een diploma heeft van de praktijkschool, kan vrijgesteld worden van de kwalificatieplicht. Zowel leerplichtige als kwalificatieplichtigen leerlingen tot 18 jaar vallen onder de Leerplichtwet en dus ook onder het toezicht van de consultants leerplicht. De leerlingen van 18 - 23 jaar vallen onder het toezicht van de RMC.

RMC

RMC staat voor Regionaal Meld- en coördinatiefunctie en met ingang van 01 januari 2024 veranderd deze naam naar Doorstroompunt, nieuwe naam voor de consultant wordt dan; Doorstroomcoach. RMC richt zich op jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie. De RMC-consulent heeft deze jongeren in beeld en activeert en begeleidt hen om weer terug te gaan naar school of zet een ander traject in. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de consultants Participatie, Jeugd, WMO of jongerenwerk van de drie gemeenten. Er is een nauwe samenwerking met het onderwijs.

In 2020 hebben de regiogemeenten, het onderwijs (VO en MBO) en het UWV in Noordoost-Brabant een convenant jongerenaanpak Onderwijs-Arbeidsmarkt 2021-2024 ondertekend. In dit convenant is de actielijn 'alle jongeren tussen de 16 en 27 jaar in Beeld' opgenomen en de actielijn "verzuim 18+ en outreachend RMC". Het kabinet wil meer investeren om schooluitval tegen te gaan door de regionale aanpak van voortijdig schoolverlaten uit te breiden tot de leeftijd van 27 jaar.

In de voorjaarsnota die het kabinet onlangs naar de tweede kamer stuurde is te lezen dat er vanaf 2024, na wetswijziging, structureel financiële ondersteuning mogelijk is. Het betreft hier de uitbreiding van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) van gemeenten zodat jongeren zonder startkwalificatie in beeld blijven.

Doorstroompunt / Doorstroomcoach per 01 januari 2024

Tijdens de algemene vergadering van Ingrado (Ingrado is de brancheorganisatie voor leerplicht en RMC, voortijdig schoolverlaten) is de nieuwe naam voor de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) bekend gemaakt. De nieuwe naam is Doorstroompunt. Het Doorstroompunt voert de wettelijke opdracht van gemeenten uit om jongeren die voortijdig de school verlaten in beeld te brengen en, indien nodig, begeleiding te bieden. Doel is het behalen van een startkwalificatie en het voorkomen van maatschappelijke uitval door een passende opleiding en/of baan te vinden voor iedere jongere.

MAS

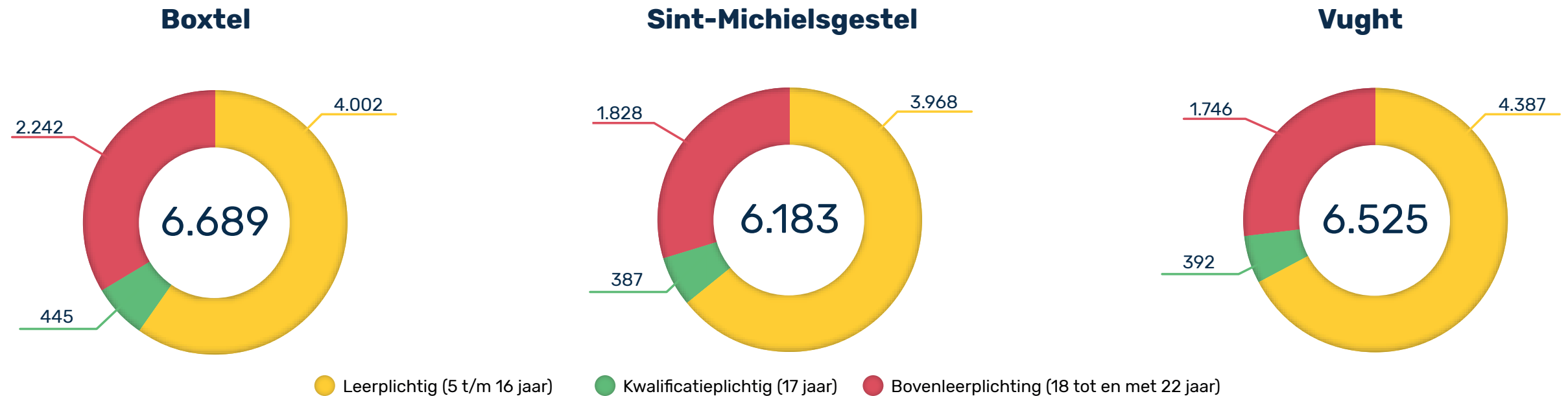
Het RTL werkt volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim, kortweg MAS. Deze landelijkgeldende aanpak is ontwikkeld door de ketenpartners Ingrado, Stichting Halt, het Openbaar Ministerie (OM) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), in samenspraak met het ministerie van J&V. De visie achter de MAS:

- Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma
- Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuimstaat voorop
- Ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim
- De aanpak is licht waar het kan en zwaar (der) waar het nodig is, maatwerk dus

Aantal leerlingen

Vanaf hun vijfde jaar moeten kinderen in Nederland verplicht naar school. Tot zij zestien jaar zijn, geldt de Leerplichtwet. In de praktijk gaan de meeste kinderen al naar school als zij vier zijn.

In 2022 - 2023 hadden de drie gemeenten de zorg voor de volgende aantallen leerplichtige kinderen:

Vrijstellingen

In de RTL-gemeenten zijn het afgelopen schooljaar 58 vrijstellingen verleend. Ouders kunnen op verschillende gronden een beroep doen op de inschrijvingsplicht op een school/instelling: op grond van een lichamelijke of psychische ongeschiktheid (artikel 5 sub a), op grond van bezwaren tegen de richting van de school (godsdienst of levensovertuiging, artikel 5 sub b), in geval van onderwijs in het buitenland (artikel 5 sub c) of als een leerling op een andere manier onderwijs krijgt (artikel 15).

Aantal vrijstellingen per schooljaar:

- Schooljaar 2020 – 2021: **58 vrijstellingen**
- Schooljaar 2021 – 2022: **60 vrijstellingen**
- Schooljaar 2022 – 2023: **58 vrijstellingen**

Op grond van een lichamelijke of psychische ongeschiktheid (artikel 5 sub a) deze worden beoordeeld door de GGD.

Boxtel:	15
Sint-Michielsgestel:	5
Vught:	7

op grond van bezwaren tegen de richting van de school (godsdienst of levensovertuiging, artikel 5 sub b),

Boxtel:	1
Sint-Michielsgestel:	4
Vught:	0

in geval van onderwijs in het buitenland (artikel 5 sub c)

Boxtel:	8
Sint-Michielsgestel:	4
Vught:	11

Als een leerling op een andere manier onderwijs krijgt (artikel 15).

Boxtel:	1
Sint-Michielsgestel:	1
Vught:	0

Aanvraag vervangende leerplicht artikel 3 B.

Boxtel:	0
Sint-Michielsgestel:	0
Vught:	1

Alleen bij Vught zien we 1 vrijstelling voor de vervangende leerplicht.

Het betrof een 15-jarige jongen die 15 jaar is bij start onderwijs.

De vervangende leerplicht houdt in dat het MBO in beginsel leerlingen die op 01 augustus van het betreffende schooljaar nog geen 16 jaar zijn, wettelijk gezien, gedurende dat schooljaar niet kunnen inschrijven. Bij toekenning van deze aanvraag door leerplicht wordt de inschrijving van een leerling in het vo vervangen door een inschrijving in het mbo.

Landelijk is er een stijging te zien in het aantal vrijstellingen, voor de drie gemeenten zien we de afgelopen schooljaren geen stijging in het aantal vrijstellingen, maar juist een lichte daling ten opzichte van vorig schooljaar.

Gezien de diversiteit aan casuïstiek, ziet ook RTL dat de diversiteit van problemen toenemen. Zodoende nemen we met ingang van dit schooljaar ook de vrijstellingen beter in beeld.

Ingrado heeft een groot onderzoek gedaan naar vrijstellingen op grond van bezwaren tegen de richting van de school (godsdienst of levensovertuiging, artikel 5 sub b). Landelijk zijn er veel signalen over deze vrijstelling.

In het overgrote deel van de leerplichtorganisaties bestaan zorgen over de ontwikkeling van de kinderen waarvoor een vrijstelling 5 onder b wordt afgegeven. In 22% van de gemeenten maakt men zich daar altijd zorgen over, in 28% maakt men zich meestal zorgen en in 40% bestaan er soms wel en soms geen zorgen over de ontwikkeling van de kinderen met een vrijstelling 5 onder b. Belangrijkste reden van zorg is dat er geen zicht meer is op deze kinderen en dat zij mogelijk geen (goed) onderwijs krijgen. Vrijwel alle respondenten zijn voorstander van een aanpassing van de leerplichtwet zodat die beter borgt dat alle kinderen hun recht op onderwijs kunnen doen gelden.

Voor RTL zijn er nauwelijks vrijstellingen afgegeven voor artikel 5 sub b. Het overgrote deel van de vrijstellingen gaat over medische/psychische vrijstellingen. Dit wil je als gemeente zo laag mogelijk hebben. Maar ook hierin zijn de cijfers niet alarmerend in vergelijking met andere jaren. Artikel 5 onder c wordt het meest gebruikt voor kinderen die in Nederland wonen maar in het buitenland naar school gaan. Er zijn buitenlandse scholen die afstandsonderwijs aanbieden aan kinderen in Nederland.

Deze vrijstelling moet worden aangevraagd bij de leerplichtambtenaar en hiervoor is een bewijs van inschrijving nodig van de buitenlandse school. In deze verklaring moet staan dat het kind bij de buitenlandse school staat ingeschreven en de school ook regelmatig bezoekt.

Als deze vrijstelling is afgegeven, hoeft het kind niet ingeschreven te worden op een Nederlandse school.

Trends en ontwikkelingen

Er is ook dit jaar gewerkt met de dilemmamanager, waarmee op basis van heldere rapportages de jongere inzicht krijgt in zijn eigen talenten, valkuilen en ontwikkelpunten. Uiteraard bieden de rapportages ook voor de onderwijsprofessional concrete input om de begeleiding vorm te geven. Voorop staat echter dat de jongere zelf direct met de informatie aan de slag kan, keuzes kan maken en zich kan ontwikkelen.

Bijscholing voor verbeterde samenwerking en versterking vakmanschap. Vanuit de wijkteams volgden we bijscholing over Oplossingsgericht Werken om meer integraal te gaan werken. Vanaf schooljaar 2022/2023 wordt er vanuit de organisatie intervisie geïntroduceerd met de wijkteams.

Voor de gemeente Vught geldt dat de samenwerking met jongerenwerk in Vught is geïntensiveerd, partijen weten elkaar goed te vinden, dit kan ook een reden zijn dat het aantal VSV'ers is afgenomen. Daarbij is ook preventieve ondersteuning en aanwezigheid op scholen belangrijk.

Het RTL heeft in beeld welke jongeren tot 23 jaar naar school gaan, werken, of thuiszitten. Het doel is om het aantal thuiszitters te verminderen en de werkwijze rondom thuiszitters doorlopend te verbeteren. De Jongerenaanpak helpt hierbij door aanbod op scholen en voor doorstroomcoaches te ontwikkelen.

Aangezien de taken voor het doorstroompunt in de nabije toekomst (waarschijnlijk met ingang van juli 2025) worden uitgebreid in verband met het oprekken van de leeftijd 23 jaar naar 27 jaar zal het aantal werkprocessen naar alle waarschijnlijkheid gaan stijgen. In de jaren 2023-2025 wordt er een plan gemaakt om te bezien welke mogelijkheden er zijn binnen welke financiële kaders.

Elke leerling heeft het recht om zich te ontwikkelen en talenten te ontplooiën. Daarbij is onder andere goed en passend onderwijs cruciaal. Als het de leerling even niet lukt om naar school te gaan, kan dat zorgen voor een belemmering in de ontwikkeling en op langere termijn maatschappelijke uitval. De bestaande jongerenaanpak is gericht op het voorkomen van verzuim door onder andere de inzet van passend onderwijs en preventieve ondersteuning of jeugdhulp.

We willen samen werken aan een sluitende thuiszittersaanpak en aanpak voortijdig schoolverlaten waarbij de leerling centraal staat. Hiermee willen we bereiken dat geen enkele leerling langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs, werk en/of zorg. School richt zich hierbij op het stimuleren van aanwezigheid van de leerling.

Schoolverzuim hangt samen met een groot risico op voortijdig schoolverlaten. We richten ons daarom ook op het voorkomen van thuiszitten. Het is essentieel hierin om zo vroeg mogelijk te signaleren en eventuele interventies in afstemming met leerling en/of ouders gezamenlijk of in overleg in te zetten. Door ook preventief contact op te nemen met partners buiten school kan door gezamenlijke inzet voorkomen worden dat beginnende problematiek escaleert. Een ontwikkelpunt blijft dat scholen op tijd melden dat er sprake is van verzuim. Er zijn een aantal cases waarbij het verzuim te laat wordt gemeld, dit maakt dat het RTL dan niet tijdig kan ondersteunen om het verzuim te beperken bij betreffende jongeren. We willen het contact met scholen intensiveren. De medewerkers van het RTL zien een stijgende lijn in de communicatie en samenwerking met scholen, dit is erg positief.

In hoofdlijnen willen we in de aankomende schooljaren nog meer de samenwerking opzoeken. Korte lijnen, zorgvuldige en snelle acties. Nut en noodzaak van het RTL mag nog meer worden ingebed in de werkzaamheden met alle partners die met RTL gemoeid zijn.

Resultaten aanval op de uitval (terugdringen aantal VSV'ers)

Boxtel	
2019-2020:	1,70%
2020-2021:	1,76%
2021 - 2022:	1,61%

Sint-Michielsgestel	
2019-2020:	0,96%
2020-2021:	1,05%
2021 - 2022:	1,37%

Vught	
2019-2020:	1,43%
2020-2021:	1,46%
2021- 2022:	1,74%

Verzuim

Relatief verzuim

Is een leerling wel ingeschreven, maar komt hij niet naar school dan is er sprake van relatief verzuim. Relatief verzuim wordt onderverdeeld in signaalverzuim, licht verzuim en luxeverzuim. Verzuimt een leerling in vier weken tijd zestien les- en/of praktijk- uren, dan is de school verplicht dit te melden bij Leerplicht.

Luxeverzuim (relatief verzuim)

Is een leerling zonder toestemming van de schooldirectie / leerplichtambtenaar met verlof buiten vastgestelde schoolvakanties, dan heet dit luxeverzuim.

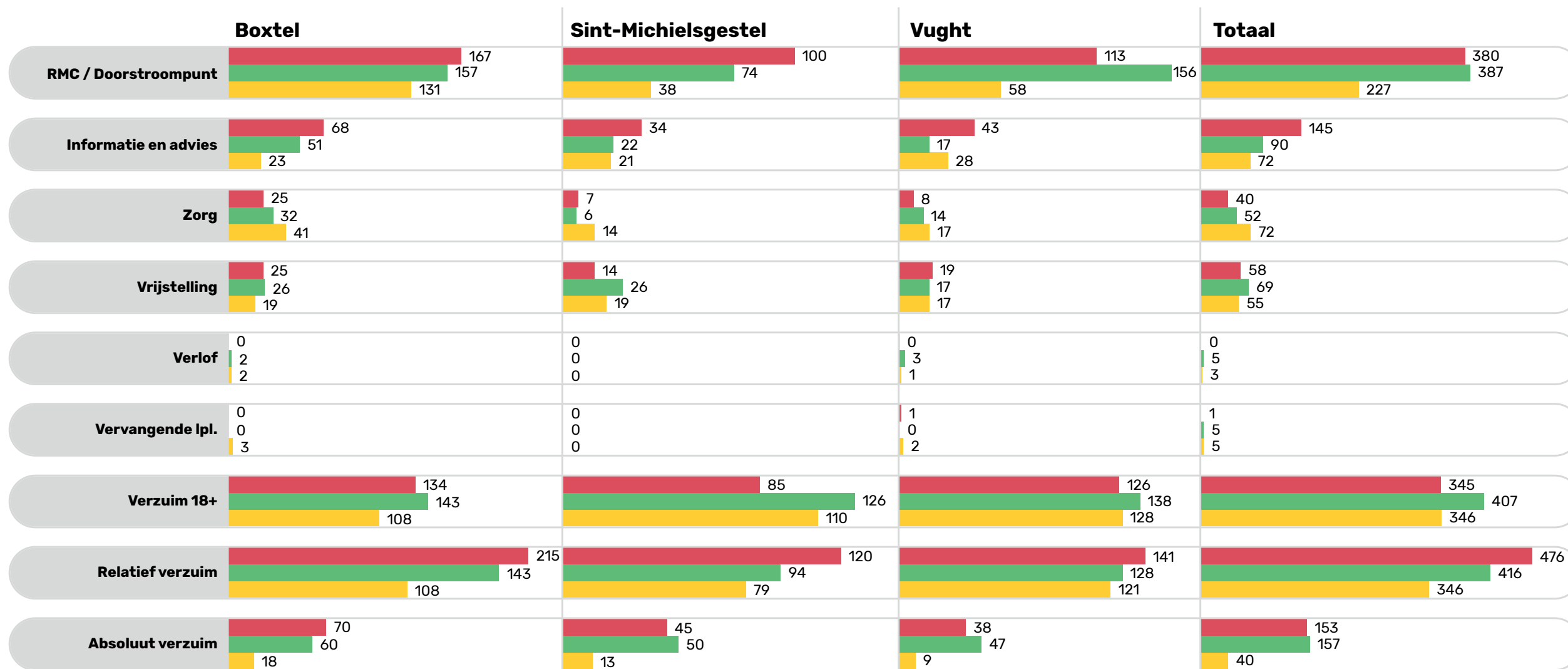
Absoluut verzuim

Is een leerplichtige of kwalificatie-plichtige leerling niet ingeschreven bij een school, dan is dat absoluut verzuim.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim is geoorloofd verzuim: een leerling kan om medische redenen niet naar school gaan. Vaak ziek zijn vormt echter een risico voor de schoolloopbaan en kan duiden op andere problemen. Het is van groot belang dat scholen verdacht of veelvuldig ziekteverzuim tijdig melden, zowel bij de GGD-arts als bij de leerplichtambtenaar. Ook bij ziekteverzuim is een gezamenlijke aanpak met leerling, ouders, school en andere betrokkenen belangrijk om het verzuim zoveel mogelijk te beperken.

Aantal behandelzaken per gemeente

● 2022-2023 ● 2021-2022 ● 2020-2021

Analyse cijfers

Voor Boxtel en Sint-Michielsgestel zien we een stijging in het aantal werkprocessen voor VSV/RMC. Een oorzaak van de toename in het aantal meldingen kan gevonden worden in de toestroom van oekrainers die geen startkwalificatie en geen schoolinschrijving hebben. Voor Vught daarentegen zien we een afname in het aantal processen, oorzaak kan liggen in de goede samenwerking met jongerenwerk, waardoor signalen sneller worden opgepakt.

Voor de drie gemeenten zijn er geen verlofaanvragen ingediend. Het kan zijn dat deze onder het kopje informatie en advies zijn binnen gekomen en afgehandeld.

Voor absoluut verzuim zien we bij Boxtel een toename, dit kan te maken hebben met de opvang op landgoed Velder.

Voor alle gemeenten geldt dat we in het schooljaar 2022 – 2023 (na de coronaperiode) vaker fysiek aanwezig zijn op scholen. Scholen weten ons zodoende beter te vinden, dit is positief en dit zie je ook terug in de cijfers.

Er is een toename voor de drie gemeenten op relatief verzuim.

Het werk valt of staat met de meldingen die de consultants van de scholen ontvangen, melden de scholen niet, dan zien we dit ook niet terug in de cijfers. Omdat de samenwerking met de scholen wordt geïntensiveerd, zien we de meldingen stijgen.

Omdat we hebben ingezet op een betere samenwerking met scholen, zijn we vaker fysiek aanwezig op scholen, we zien dan ook een afname in het verzuim 18+. We zijn duidelijker in beeld wat maakt dat we ook eerder worden betrokken om verzuim 18+ te bespreken.

In het vorige schooljaar waren de scholen deels open door corona, dit kan een vertekend beeld geven door de stijging op relatief verzuim, aangezien de cijfers nu een beeld schetsen op een volledig schooljaar. We zijn daarbij nog wel van mening dat het noodzakelijk is dat scholen snel melding maken bij verzuim, hier valt nog winst te behalen.

** de 9 werkprocessen die betrekking hebben op 'verhuisd buiten gemeente' zijn niet opgenomen in het overzicht.*

Succesverhalen

Màrens, leerplichtambtenaar

Meisje, 12 jaar, verblijft op een zorginstelling, zit op speciaal onderwijs en verzuimt van school. Ik heb het meisje in het preventieve spreekuur op school gesproken en de reden van verzuim kunnen achterhalen door het gesprek met haar aan te gaan. Ze is erg beïnvloedbaar en vindt het moeilijk om haar grenzen aan te geven, waardoor ze met regelmaat met een ander meisje wegloopt van school. Wanneer het verzuim aanhoudt nodig ik het meisje samen met haar ouders uit voor een gesprek op het gemeentehuis.

Ouders vinden het fijn om betrokken te worden in de situatie, zodat ze hun dochter op haar gedrag kunnen wijzen en het er thuis over kunnen hebben als ze in het weekend naar ouders toegaat.

Vanuit Leerplicht het meisje op de consequenties gewezen en meegedacht over wat helpend zou kunnen zijn voor dit meisje. Uiteindelijk een groot overleg ingepland met in eerste instantie ouders, groepsbegeleiding, orthopedagoog school en leerkracht om afspraken te kunnen maken wat te doen om ervoor te zorgen dat het meisje weg wil gaan lopen van school en haar daar zelf bewust van te kunnen maken. Welke signalen ziet de leerkracht? Wat gaat eraan vooraf? Wat heeft het meisje nodig? Op basis van dit overleg goede afspraken kunnen maken en ingestoken om de onderlinge communicatie tussen de verschillende partijen, zodat er meer en beter samengewerkt zou gaan worden ten goede van het meisje. Aan het einde van het grote overleg het meisje zelf bij het gesprek gehaald om met haar de gemaakte afspraken door te nemen en de consequenties vanuit leerplicht nogmaals te benoemen. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen en het meisje verzuimt niet meer van school. Het meisje zit goed in haar vel, wordt gezien en gehoord en dat is waar ik het voor doe.

Anne-Fleur, leerplichtambtenaar

Ik merk in de gesprekken dat de jongeren soms een coach nodig hebben of iemand die wat inzichten kan geven. Ik heb hierop al een aantal hele positieve reacties gekregen van de jongere of ouders. Ze hebben soms een zetje nodig om de praktische dingen te regelen. Hoe zorg je nou dat je op tijd uit je bed komt en afspraken nakomt? Wat is daar voor nodig? Daarnaast kan het lastig zijn om te snappen waarom dingen op een bepaalde manier gebeuren op school. Hierin inzicht kunnen geven kan soms helpen in meer begrip en motivatie richting school. Daarnaast heb ik een rol kunnen spelen voor een jongere met mentale problemen. Deze jongere hield dit lang voor zichzelf en hierdoor is de communicatie met school en ouders wat lastig geweest. Ik heb een gesprek gepland op school en heb wat vragen voor haar kunnen stellen aan school en andersom. Zo is de situatie voor alle partijen wat duidelijker geworden en we hebben afspraken gemaakt hoe verder.